

Óravázlat

Tanító: Kiss Anna Eszter

Tantárgy: ének-zene

Évfolyam: 2. o.

Témakör: A „ré” hang és fordulatai

Tartalom:

- „Ide ki’ a piacon ...” – hallás utáni daltanítás
- s; m; r; d hangok gyakorlása
- tá, ti-ti, negyed értékű szünet, táá, kettes ütem gyakorlása
- Zenehallgatás: Bartók Béla: Gyermekeknek – részlet

Didaktikai feladatok: vegyes vagy komplex típusú óra

- új ismeret feldolgozása, majd elsődleges rögzítés (a hallás utáni daltanítás esetében)
- alkalmazás, rögzítés, megszilárdítás (mind a zenei reprodukciók, mind a zenei befogadás egy-egy eleme esetén)

Célok és feladatok:

1. Zenei reprodukcióhoz mint a Nat 2012-ben kiemelt fejlesztési feladathoz kapcsolódó célok:

1.1. Éneklés: a tanulók legyenek képesek a már ismert dalok, meghatározott zenei anyag megszólaltatására egy- vagy többszólamú énekléssel, hangerőgyakorlatokkal, a szöveg elvonásával, illetve furulya segítségével

- A tonális hallás fejlesztésének eredményeként, a tanulók ismerjék fel kézjelről (dallam kísérete nélkül), majd a szöveg elvonásával dúdolással és furulya megszólaltatásával a már elsajátított népdalokat, gyermekdalokat

- A tanulók énekeljék biztos szöveg és dallam visszaadásával - többszöri ismétlés után, a hallás utáni daltanítás algoritmusát követő feldolgozással - az „Ide ki’ a piacon ...” kezdetű dalt

1.2. Felismerő kottaolvasás: a tanulók zenei olvasás és írás segítségével tudatosítsák magukban a már ismert énekek, dalok közül a „Hej, a sályi piacon...” kezdetűt. Mutassanak jártasságot a zenei tartalmának, kódrendszerének mind ritmikai, metrikai, mind dallami és formai elemeinek helyes megjelenítésével.

2. Zenei befogadáshoz mint a Nat 2012-ben kiemelt fejlesztési feladathoz kapcsolódó célok:

2.1. *A befogadói kompetenciák fejlesztése:* a tanulók vegyenek részt az énekes feladatokban, közös játékokban. A tanulók - adott szempontok szerinti - megfigyelések végzésével, lássanak kapcsolatokat az emocionális tartalom és a játékok, közös tevékenységek között. A gyerekek végezzenek emlékezetet, koncentrációt, azonosulást elősegítő tevékenységeket

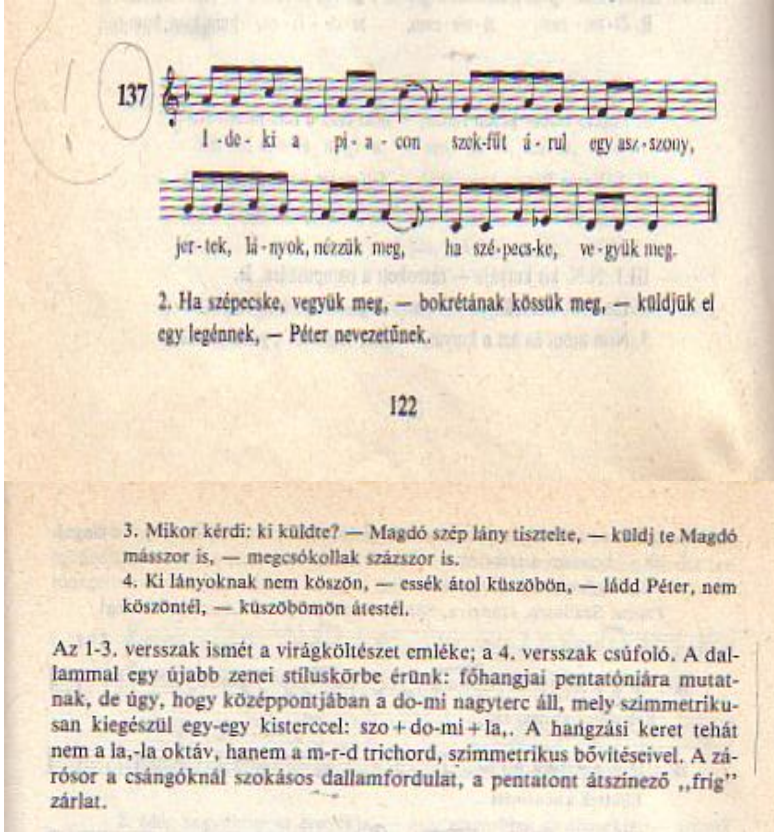
- Legyenek képesek a tanulók a zenei történések elővételezésére, tartalmi azonosságok felismerésére; új kontextusba helyezésére

2.2. *Zenehallgatás:* a tanulók a zenehallgatás során számoljanak be élményeikről az adott művel kapcsolatban (*Bartók Béla: Gyermekeknek*); hívják elő a már ismert, s a választott részletben is megjelenő - zongorán elhangzó - dalt: „*Kis kece lányom...*”, helyezték el mindezt egy nagyobb zenei formában (*Bartók Béla: Gyermekeknek*).

- Törekedjenek a gyermekek népzenei feldolgozáshoz kapcsolódó szabad mozgásimprovizációra!

	Az óra menete	Mf; M;	Eszköz
	I. <u>A figyelem felkeltése, a tanulás motivációjának biztosítása</u>		
2'	<p>I.1. <u>Hallásfejlesztés dallamfelismeréssel, éneklési szokások alakítása hangerőgyakorlattal</u></p> <p>I.1.1. Énekes köszönés a <i>Kerek utca, kicsi ház</i> dallamára Kh=g</p> <p>I.1.2. Kezdés: <i>Adjon Isten jó reggelt!</i> – áj-ná-ná-ná-ná</p> <p>- Tanult dal részletéből a dallam azonosítása (<i>Kerek utca, kicsi ház...</i>)</p> <p>I.2. Közös éneklés (<i>Kerek utca, kicsi ház...</i>) (Kh: g) - Eszköz segítségével az éneklés hangerejének szabályozása.</p>	<p>Mf: frontális M: közlés, bemutatás, tevékenykedtetés</p> <p>Mf: frontális M: bemutatás, tevékenykedtetés</p> <p>Mf: frontális M: megbeszélés</p> <p>Mf: frontális M: közlés, bemutatás, tevékenykedtetés</p>	báb
	II. <u>Az előzetes ismeretek felidézése (az előismeretek meglétének regisztrálása, ellenőrzése)</u>		
	II.1. <u>Dalfelismerés dúdolásról, hangszerről, kézjelről</u>		
1'	<p>II.1.1. <u>Hallásfejlesztés dallamfelismeréssel</u></p> <p>- Körjátékok</p> <p>II.1.1. Dalfelismerés dúdolás után (a részlet a dalból: <i>Adjon Isten</i> –től f f f r m m d r r r d d / GGGEFiszFisz D EEEED D</p> <p>- <i>Járom az új várnak az alját</i></p> <p>- Éneklés az egyenletes lüktetés mutatásával</p>	<p>MF: frontális M: közlés, bemutatás, tevékenykedtetés, munkáltatás</p>	
1'	<p>II.2. <u>Hallásfejlesztés hangszerről történő dalazonosítással.</u></p> <p>II.2.1. Dal azonosítása furulyáról! (<i>Elvesztetem zsebkendőmet... a dal végét megszólaltatva</i>) (Kh: fisz) 2 mrmr/d d //</p> <p>- könnyítésül a játszott dallam bővítésével újra bemutatása a részletnek. md/mrmr/d d // ssmd/mrmr/d d //</p>	<p>MF: frontális M: bemutatás, tevékenykedtetés,</p>	

	II.2.2. A dal közös éneklése	MF: frontális M: munkáltatás	
1'	II.3. <u>Belső hallás fejlesztése kézjelről.</u> - A <i>Hej, a sályi piacon</i> kezdetű dal kézjelről való felismertetése, közös éneklése kézjelről. (Kh: fisz) 2 //: m m/ m r / mrd / mrd :// //: m m / s s / mrd / mrd ://	MF: frontális M: bemutató, tevé- -kenykedtetés, munkáltatás	
1'	II.4. Éneklés, körjáték (Kh: s = a) <i>Szervusz, kedves barátom, gyere velem táncba...</i>	MF: frontális M: közlés, tevékenykedte- tés, játék	
3'	II.5. <u>Tanult dalok gyakorlása</u> II.5.1. Játékfűzés II.5.1.1. <i>Járom az új várnak az alját...</i> (várkörjárás) Kh: s = a - Párosító játék két változatban.	Mf: frontális M: játék, cselekedtetés Mf: frontális M: közlés, játék, cselekedtetés	
3'	II.5.1.2. <i>Elvesztettem zsebkendőmet...</i> (Kh: s = a) A kétféle játék választás alapján. - Párválasztós játék	Mf: frontális M: játék, cselekedtetés	zsebkendő
4'	III. <u>Az új dal befogadásának előkészítése</u> III.1. 1. <i>Hej, a sályi piacon...</i> éneklése, eljátszása. Kh: m = fisz 	Mf: frontális M: játék, cselekedtetés	ÉNÓ: 88.

	<p>III.2. <i>Zenei írás fejlesztése</i> III.2.1. Dallamírás gyakorlása</p>		
3'	<p>III.2.1.1.A „<i>Hej, a sályi piacon</i>” kezdetű dal lejegyzése. III.2.1.2. A dal utolsó sorának félreproduktív kottapótlása a vonalrendszerbe! III.2.3. Szolmizálás</p>	<p>MF: egyéni, ellenőrzés: frontálisan irányítva M: munkáltatás MF: frontálisan M: munkáltatás</p>	E: feladatlap
	<p>IV. <u>Hallás utáni daltanítás mint az új ismeret elsajátítását biztosító folyamat; az „Ide ki a piacon... „ kezdetű dal sokoldalú elemzése</u></p> <p>The image shows a page from a music book. At the top, it is numbered 137. It features a musical score for a song in G major, 2/4 time. The lyrics are: "I - de - ki a pi - a - con szok - fűt á - rul egy asz - szony, jer - tek, lá - nyok, néz - űk meg, ha szé - pecs - ke, ve - gyűk meg. 2. Ha szépecke, vegyük meg, — bokrétának kössük meg, — küldjük el egy legénnek, — Péter nevezetűnek." Below the score, there is a page number 122. Further down, there are numbered notes: "3. Mikor kérdi: ki küldte? — Magdó szép lány tisztele, — küldj te Magdó másszor is, — megcsókollak százszor is. 4. Ki lányoknak nem köszön, — essék ától küszöbön, — ládd Péter, nem köszöntél, — küszöbömön átestél." At the bottom, there is a paragraph of analysis: "Az 1-3. versszak ismét a virágköltészet emléke; a 4. versszak csüfoló. A dallammal egy újabb zenei stíluskörbe értünk: főhangjai pentatóniára mutatnak, de úgy, hogy középpontjában a do-mi nagyterc áll, mely szimmetrikusan kiegészül egy-egy kisterccel: szo + do-mi + la,. A hangzási keret tehát nem a la,-la oktáv, hanem a m-r-d trichord, szimmetrikus bővítésével. A zárósor a csángóknál szokásos dallamfordulat, a pentatont átszínező „frig” zárlat."</p>		
1'	<p>IV.1. <u>Megfigyelőképesség, azonosító és megkülönböztető képesség fejlesztése</u> - A <i>Hej, a sályi piacon</i> kezdetű dalhoz témájában hasonló ének algoritmikus megfigyeltetése, elsajátíttatása IV.1.1.1. – 2. Hasonlóságok és különbségek észrevétetése a két dal között az első tanítói bemutatás után</p>	<p>MF: frontális, egyéni M: közlés, problematizálás, munkáltatás</p>	

2'	<p>IV. 1.1.3. Kifejezések magyarázata versszakonkénti bemutatással.</p> <p>A) szépecske = ha szép, olyan, ami tetszik Második versszak tanítói bemutatása</p> <p>B) bokréta= csokor Bokrétának megkötni azt jelenti, csokorba kötni. Ha egy legény egy lánytól bokrétát kapott, azt a kalapja mellé tűzte és büszkén viselte. Harmadik versszak tanítói bemutatása</p> <p>C) „tisztelte” = üdvözölte Negyedik versszak tanítói bemutatása</p> <p>D) negyedik versszak csúfoló, aki fenn hordja az orrát, az megbotlik. „Essék ától küszöbön”, régies kifejezés, essék át a küszöbön.</p>	MF: front., M: bemutatás, meg- beszélés, magyarázat	
1'	<p>IV.1.2. A népdal szövegének megfigyeltetése a harmadik tanítói bemutatás után</p> <p><i>(Abban az időben az volt a szokás, hogy a fiú kérje meg a lány kezét. Ebben a népdalban is találunk erre fordított példát. Itt a lány egy csokor küldésével hívta fel magára a figyelmet. A fiú kedvezően fogadta a lány közeledését. A fiatalok élcelődéséről szól, viccelődnek, csipkelődnek kicsit, de tetszenek egymásnak – a párválasztásról szól.)</i></p>	MF: front., M: munkáltatás, megbeszélés, magyarázat	
1'	<p>IV.2. Az egész népdal újbóli bemutatása: negyedik tanítói bemutatás; formai elemzés</p>	MF: front., M.: szemléltetés	
7'	<p>IV.3. <u>Zenei megfigyelőképesség fejlesztése, zenei memória fejlesztése</u></p> <p>IV. 3. 1 – 3. Részenkénti daltanulás algoritmus szerint, soronként (1.; 2.; 1-2.; 3.; 4.; 3-4. sorok) Kh: m = a</p>	MF: front., M.: szemléltetés, munkáltatás	
1'	<p>V. <u>Az elsődleges rögzítés</u></p>		
1'	<p><u>V.1. A zenei memória fejlesztése az új dal többszöri eléneklésével</u></p> <p>V.1.1 – 3. Az egész dal éneklése a megadott algoritmus szerint</p>	Mf: frontális és csoportos M.: munkáltatás	a dal szövege csomagoló papíron
	<p>VI. A ritmikai ismeretek alkalmazása</p>		
4'	<p><u>VI.1. Ritmikai képességfejlesztés (reprodukció)</u> - Népzene – ritmuskártyákról ritmusolvasás</p>	Mf: front. M: közvetett szemléltetés,	E: lapozható ritmuskár-

	<p>http://www.youtube.com/watch?v=d_xKLf9Bxfw 1:58 – 2:20</p> <p>VI.1.1. táá /táá / tá tá / tá tá / titi titi / titi titi / titi titi / tá tá / tá titi / táá / táá / tá titi/ tá titi / titi tá / tá szün/ tá szün/ szün tá/szün tá/ titi titi / táá / tá tá / táá //</p> <p>VI.1.2. Visszamondás ritmusnévvel</p> <p>VI.1.3. Visszamondás taps kíséretével</p> <p>VI.1.4. Ritmus név nélkül tapssal, zenére</p>	<p>megbeszélés, cselekedtetés</p> <p>Mf: front. M: közvetett szemléltetés, cselekedtetés</p> <p>Mf: front. M: közvetett szemléltetés, cselekedtetés</p> <p>Mf: front. M: közvetett szemléltetés, cselekedtetés</p>	<p>tya, cd lejátszó</p>
	<p>VII. <u>A korábban megismert „Kis kece lányom...” kezdetű dalt feldolgozó mű prezentálása, megfigyelési szempontok alapján való elemzése</u></p>		
<p>4'</p>	<p><u>VII.1. A zenei megfigyelőképesség fejlesztése zenehallgatással</u></p> <p><i>Bartók Gyermekeknek – Kis kece lányom</i> http://www.youtube.com/watch?v=y0yMDtIQsW0 9:29-10:42</p> <p>A) Zenehallgatás</p> <p>VII.1.1. A dal azonosítása</p> <p>VII.1.2. Hangszín-érzék fejlesztése</p> <p>B) Zenehallgatás</p> <p>VII.2.1. Forma-érzék fejlesztése</p> <p>VII.2.2. Tempó-érzék fejlesztése</p>	<p>Mf: frontális M: szemléltetés, megbeszélés, problematizálás</p> <p>Mf: frontális M: szemléltetés, megbeszélés, problematizálás</p>	

	VIII. <u>A tanultak és a korábbi ismeretek rendszerezése, új kontextusban való rögzítése</u>		
3'	<p><u>VIII.1. Éneklési képesség fejlesztése</u></p> <p>VIII.1.1. – 3. A <i>Kis kece lányom</i>-, majd az „<i>Ide ki a piacon</i>” és az <i>Este van már, nyolc óra</i> kezdetű népdal ismétlése (F dó- ban) (<i>Kis kece</i> ...kezdőhangja: l, = d. Utolsó hang is. <i>Ide ki a piacon</i>... Kh: m = a, utolsó hangja l, <i>Este van már</i>... Kh: d = f)</p> <p><u>VIII.2. Többszólamú képesség fejlesztése</u></p> <p>- kánon: „<i>Este van már</i>” kezdetű népdal</p>	<p>Mf: frontális, csoportos M: tevékenykedtetés, közlés</p> <p>Mf: frontális, csoportos M: tevékenykedtetés, közlés</p>	
pótfeladat	<p><u>VIII.3. Ritmikai képességfejlesztés: metrum-érzék fejlesztése</u></p> <p>- Mozgásimprovizáció utánzójátékkal http://www.youtube.com/watch?v=d_xKlf9Bxfw</p>	<p>Mf: frontális, egyéni M: tevékenykedtetés, játék</p>	hangtechnikai eszköz
1'	<p>IX. Óra végi értékelés -szemponatok: órai aktivitás, éneklés minősége, magatartás.</p>	<p>Mf: frontális M: közlés</p>	